

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Civilkontoret
Sagsnr.: 2005-152-0296
Dok.: CAG40324

Besvarelse af spørgsmål nr. S 2560 fra medlem af Folketinget Kristen Touborg (SF).

Spørgsmål:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan der kan opstå tvivl om lyskravets fortsatte beståen, sådan som det angiveligt står beskrevet i Fødevarestyrelsens rapport om velfærd i dyrebesætninger, hvilket har betydet, at ingen blev politianmeldt?”

Svar:

Velfærdskontrollen vedrørende slagtekyllinger gennemføres af fødevareregionerne og Fødevarestyrelsen. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet derfor indhentet en udtalelse fra Fødevarestyrelsen, der har oplyst følgende:

”I henhold til lov om hold af slagtekyllinger¹ (herefter benævnt loven) og bekendtgørelsen om hold af slagtekyllinger og rugeægproduktion² (herefter benævnt bekendtgørelsen) skal fødevareregionerne årligt gennemføre stikprøvekontrol for overholdelse af gældende velfærdsbestemmelser i 5 % af besætninger med slagtekyllinger, dog skal mindst 50 besætninger kontrolleres. Derudover skal der, såfremt der på slagteriet konstateres for høje forekomster af trædepudesvidninger, foretages en opfølgende kontrol med henblik på at få afdækket de dyrevelfærdsmæssige forhold i besætningerne.

Den første stikprøverunde blev gennemført i kampagneform hen over sommeren 2004. Fødevarestyrelsen har mulighed for at indskærpe gældende regler overfor producenter af slagtekyllinger. I henhold til loven kan fødevareregionerne endvidere følge op på konstaterede overtrædelser med påbud. Herudover giver loven fødevareregionerne hjemmel til under visse omstændigheder at påbyde, at der udarbejdes en redegørelse (handlingsplan), eller påbyde belægningsgraden nedsat til et niveau, der ligger under den fastsatte maksimalgrænse, hvis forholdene betinger dette. Politianmeldelse kan ske i overensstemmelse med dyreværnslovens³ § 20, hvis forholdene konkret vurderes at være groft uforsvarlige eller hvis uforsvarlige forhold ikke rettes.

¹ Lov nr. 336 af 16. maj 2001

² Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1069 af 17. december 2001 med senere ændring

³ Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 344 af 13. maj 2005 af dyreværnsloven

I 2004 blev der gennemført stikprøvekontrol i 59 slagtekyllingebesætninger, og i 41 tilfælde blev det konstateret, at gældende regler om lysprogrammer ikke var overholdt.

Reglerne om lysprogrammer har hjemmel i lovens § 4, der imidlertid ikke fastsætter den tidsmæssige udstrækning af mørkeperioden. Reglerne herom findes i bekendtgørelsens § 5. Det følger heraf bl.a., at kyllingerne fra dag 5 til dag 12 efter udrugning skal have en mørkeperiode på ikke under otte sammenhængende timer. Reglen om en sammenhængende mørkeperiode på mindst otte timer fra kyllingernes 5. til 12. levedag bygger på indholdet i en delrapport fra november 2000 om slagtekyllinger fra Justitsministeriets arbejdsgruppe om slagtefjerkræ. På baggrund af dengang foreliggende videnskabelige arbejder pegede arbejdsgruppen på benproblemer med misvækst af knogler som et af de største velfærdsmæssige problemer i slagtekyllingeproduktionen og fandt, at en af mulighederne for at reducere benproblemerne var etablering af lysprogrammer med krav om en mørkeperiode, hvis længde skulle afhænge af kyllingernes alder. Efterfølgende er der imidlertid fremkommet oplysninger, der peger på, at der gennem avlsarbejde er sket en reduktion af slagtekyllingernes benproblemer.

I 2003 og starten af 2004 blev kravet om otte timers sammenhængende mørkeperiode efter anmodning fra Det Danske Fjerkræraad taget op til drøftelse i Justitsministeriets arbejdsgruppe om slagtefjerkræ. Baggrunden var en rapport "Lysprogrammer til slagtekyllinger", der var udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning på baggrund af et forskningsprojekt udført i slutningen af 2002. I projektet blev kyllingers velfærd undersøgt ved to forskellige lysprogrammer, hvor det ene fulgte eksisterende lovgivning og det andet opererede med fire timers sammenhængende mørke. Det viste sig, at trædepudscore ved slagtning var den eneste af de parametre, der blev målt på, hvor der var statistisk signifikant effekt af lysprogrammerne, idet kyllinger, der blev holdt ved otte timers mørke havde en dårligere trædepudscore i slutningen af vækstperioden end kyllinger, der blev holdt ved fire timers mørke.

Under drøftelserne i Justitsministeriets arbejdsgruppe stod det klart, at et flertal af arbejdsgruppens medlemmer fandt, at en sammenhængende mørkeperiode på under otte timer samlet set ville være bedst for kyllingernes velfærd, hvorfor de eksisterende lysprogrammer burde ændres. Drøftelserne i arbejdsgruppen skabte således forventning om, at gældende regler ville blive ændret.

Dyrenes Beskyttelse havde allerede i 1999 udgivet en rapport, "Lysprogrammets påvirkning af slagtekyllingers adfærd og velfærd", hvori det i konklusionen blandt andet hedder: "Ud fra litteraturen i denne rapport anbefales lysprogrammer med en sammenhængende mørkeperiode på minimum 4 timer og helst 6 – 8 timer for at tilgodese kyllingers normale søvnmønster og forbedre benstatus".

I marts 2000 udgav EU's videnskabelige komité rapporten "The welfare of chickens kept for meat production (broilers)". Af rapportens rekommandationer fremgår blandt andet (side 111): "Growing broilers should always receive at least 2 hours of darkness per 24 hours."

Drøftelserne i Justitsministeriets arbejdsgruppe, herunder af de tre nævnte rapporter, udgjorde således Fødevarestyrelsens kendskab til anbefalinger om lysprogrammer fra forskerside ved igangsættelsen af stikprøvekontrollen i slagtekyllingebesætninger i sommeren 2004. På den baggrund fandt styrelsen – på linie med flertallet af arbejdsgruppens medlemmer, at en sammenhængende mørkeperiode på under otte timer samlet set ville være bedst for kyllingernes velfærd.

I forbindelse med, at stikprøvekontrollen igangsat, blev fødevareregionerne på baggrund af ovenstående instrueret om, at lysprogrammernes udformning var under overvejelse, og at der indtil forholdene var afklarede kun burde indskræpes, at gældende regler om lysprogrammer skal overholdes. Dette indebærer, at der ikke blev indgivet anmeldelse til politiet. Denne beslutning blev taget dels på baggrund af, at en kortere mørkeperiode efter de dengang foreliggende oplysninger samlet set måtte antages at være bedst for kyllingernes velfærd, dels i lyset af en forventning om, at bekendtgørelsen ville blive ændret, og at det på den baggrund næppe kunne forventes, at politi og anklagemyndighed ville indstille til straf for overtrædelse af en regel, der på tidspunktet for en tiltalerejsning muligvis allerede var ændret.

Instruktionen til fødevareregionerne om alene at indskræpe ved manglende overholdelse af lysprogrammerne var indeholdt i en vejledning af maj 2004 til fødevareregionerne om besætningskontrol af Justitsministeriets bestemmelser om hold af slagtekyllinger (Velfærdskontrol). Vejledningen var indeholdt i en mail af 28. maj 2004, med hvilken fødevareregionerne blev instrueret om at iværksætte stikprøvekontrollen i slagtekyllingebesætninger. Justitsministeriet har modtaget kopi af denne mail, og ministeriets opmærksomhed er blevet henledt på vejledningen om alene at indskræpe ved manglende overholdelse af reglerne om lysprogrammer ved mail af 2. juni 2004. Det fremgår endvidere af Fødevarestyrelsens notater, at der ved et møde i arbejdsgruppen om slagtefjerkræ den 22. marts 2004 er gjort opmærksom på forholdet.

Justitsministeriet sendte den 13. april 2005 udkast til ændring af bekendtgørelse om hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion i høring. Ændringen ville indebære, at kyllingerne fra dag 5 til dag 24 skulle have en sammenhængende mørkeperiode på ikke under fire timer.

Justitsministeriet har imidlertid den 1. juli 2005 udsendt orientering om, at bekendtgørelsen ikke vil blive ændret. Fødevarestyrelsen har derfor ved brev af 7. juli 2005 instrueret fødevareregionerne om, at proceduren, hvor der kun gives indskærpelse ved manglende overholdelse af reglerne om lysprogrammer ikke længere er acceptabel således, at der i fremtiden skal følges op med en politianmeldelse, såfremt en indskærpelse om at overholde gældende regler ikke bliver fulgt.

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at Kommissionen den 30. maj 2005 sendte et forslag til Rådets direktiv om minimumsforskrifter til beskyttelse af slagtekyllinger til Rådet. Forslaget indeholder bl.a. en regel om, at slagtekyllinger fra dag tre efter indsættelse i stalden og indtil tre dage før forventet slagtning skal have en mørkeperiode på mindst otte timer i alt, heraf mindst én uafbrudt mørkeperiode på mindst fire timer.

Afslutningsvist kan foretages følgende opsummering:

- Som det fremgår af ovenstående har Fødevarestyrelsens praksis været tilrettelagt i forståelse med Justitsministeriet.
- Reglen om en mørkeperiode på mindst otte timer fremgår ikke af loven, men af bekendtgørelsen som Justitsministeriet har haft overvejelser om at ændre, og i givet fald kunne dispensere fra.
- Fødevarestyrelsen har fulgt reglerne i både loven og bekendtgørelsen, men har i den konkrete situation vurderet de konstaterede overtrædelser af reglerne om lysprogrammer alene gav anledning til indskærpelser og ikke til påbud efter lovens §§ 11-13 eller til anmeldelse til politiet efter dyreværnsloven.”

I forlængelse af Fødevarestyrelsens udtalelse skal Justitsministeriet fremhæve følgende:

Perioden på godt 1 år fra Fødevarestyrelsen udsendte den omtalte vejledning om velfærdskontrol til regionerne i maj 2004 og frem til udsendelsen af styrelsens brev af 7. juli 2005, hvor det blev tilkendegivet over for regionerne, at der fremover skulle følges op med politianmeldelse i tilfælde, hvor en tidligere indskærpelse ikke var blevet fulgt, havde karakter af en midlertidig ordning. Fødevarestyrelsen havde i hele perioden således en velbegrundet forventning om, at reglerne om lysprogrammer ville blive ændret, og styrelsens beslutning om at håndhæve reglerne i overensstemmelse hermed må ses på denne baggrund.

Der var i – og forud for - den angivne periode rejst tvivl om, hvorvidt et lysprogram med 8 timers mørkeperiode var den mest hensigtsmæssige løsning i dyrevelfærdsmæssig henseende, eller om en kortere mørkeperiode måtte anses for bedre. Disse forhold var bl.a. indgået i drøftelserne i Justitsministeriets arbejdsgruppe om slagtefjerkræ og var grundlag for det udkast til ændring af bekendtgørelsen om hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion, som Justitsministeriet sendte i høring den 13. april 2005.

Som anført i Fødevarestyrelsens udtalelse har Justitsministeriet modtaget kopi af styrelsens mail af 28. maj 2004, hvori det som led i vejledningen om velfærdskontrol blev angivet, at der alene skulle ske indskærpelse ved manglende overholdelse af reglerne om lysprogrammer, ligesom Justitsministeriets opmærksom blev henledt på vejledningen ved en mail af 2. juni 2004.

Under de ovenfor angivne særlige omstændigheder kunne det ikke give Justitsministeriet anledning til bemærkninger, at Fødevarestyrelsen havde besluttet, at der indtil videre alene skulle ske indskærpelse, men ikke indgives politianmeldelse, i de tilfælde, hvor reglerne om lysprogrammer ikke blev overholdt.